

Bruxelles, den 8. november 2024
(OR. en)

15234/24

EDUC 407
COMPET 1082
SOC 809

NOTE

---

fra: Generalsekretariatet for Rådet
til: De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet

Vedr.: Fremme af fremtidssikrede færdigheder og konkurrenceevne gennem
videregående uddannelse
– *Orienterende debat*

Efter høring af Uddannelsesudvalget har formandskabet udarbejdet vedlagte baggrundsnotat, der forelægges som grundlag for den orienterende debat på samlingen i Rådet (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 25. november 2024.

Fremme af fremtidssikrede færdigheder og konkurrenceevne gennem videregående uddannelse

Baggrundsnotat fra formandskabet

Afhjælpning af misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kvalifikationskløfter

Det understreges i Draghirapporten for 2024¹, at EU hurtigst muligt må afhjælpe sine kvalifikationskløfter for at fastholde og forbedre sin konkurrenceevne på den globale scene, da Europa i øjeblikket halter bagefter, navnlig i forhold til USA og Kina. Rapporten fastslår, at dårlige resultater med hensyn til grundlæggende færdigheder udgør en væsentlig hindring for at kunne opbygge en kvalificeret arbejdsstyrke. Den understreger også, at manglen på højt kvalificerede arbejdstagere sandsynligvis vil blive mere akut over tid. Fremskrivningerne frem til 2035 viser, at manglen på arbejdskraft vil være mest udtalt inden for højt kvalificerede, ikkemanuelle erhverv – dvs. dem, der kræver et højt uddannelsesniveau – som følge af behovet for nye arbejdstagere på grund af pensionering og ændringer i efterspørgslen på arbejdsmarkedet. Rapporten anfører, at denne kvalifikationskløft forværres af den manglende overensstemmelse mellem uddannelsessystemer og efterspørgslen efter arbejdskraft, hvilket hæmmer Europas evne til at konkurrere effektivt i den globale økonomi, der er i hastig udvikling. Den udpeger kritiske områder, hvor Europas arbejdsstyrke trænger til at blive styrket, navnlig inden for digitale teknologier, grønne industrier og avanceret produktion. Ved at fokusere på opkvalificerings- og omskolingsinitiativer, navnlig i disse strategiske sektorer, kan Europa opbygge en mere konkurrencedygtig, innovativ og modstandsdygtig arbejdsstyrke, der er i stand til at fremme bæredygtig vækst.

---

¹ Rapport om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne, fremlagt af Mario Draghi den 9. september 2024.

Draghirapporten slår til lyd for en europæisk tilgang til færdighedsudvikling, der udnytter samarbejdet mellem videregående uddannelsesinstitutioner, regeringer og den private sektor. Det foreslås at fremme stærke grænseoverskridende partnerskaber, der kobler uddannelsesinstitutioner sammen med industriens behov. Ved at indarbejde input fra forskellige interessenter kan medlemsstaterne reagere på efterspørgslen efter færdigheder i hele Europa gennem deres uddannelsessystemer. Dette vil give studerende mulighed for at tilegne sig den viden, de færdigheder og de kompetencer, der er afgørende for at få succes i den globale økonomi. Nye færdigheder forbedrer ikke blot den faglige kapacitet, men bidrager også i betydelig grad til den enkeltes personlige udvikling og sætter denne i stand til at deltage i livslang læring.

EU har iværksat flere centrale initiativer med henblik på udvikling af færdigheder, herunder det europæiske uddannelsesområde, den europæiske dagsorden for færdigheder, handlingsplanen for digital uddannelse og pagten for færdigheder. Erasmus+-programmet og andre nationale og regionale udvekslingsprogrammer har også en afgørende rolle i udviklingen af færdigheder ved at finansiere mobilitets- og samarbejdsprojekter, der forbedrer læringsmulighederne på tværs af grænserne.

Den planlagte europæiske grad

Ifølge Kommissionens meddelelse² vil den planlagte europæiske grad også bidrage til at afhjælpe kvalifikationskløften ved at fremme udviklingen af fælles studieprogrammer, der nøje stemmer overens med nuværende og fremtidige arbejdsmarkedsbehov på tværs af medlemsstaterne. Den europæiske grad vil være et forsøg på at samle ressourcer og ekspertise og give lærende adgang til avancerede færdigheder og avanceret viden, der er helt afgørende i fremspirende sektorer såsom grønne teknologier og digitale industrier. Den nøjagtige definition af kriterierne for den foreslåede europæiske grad, f.eks. når det gælder arbejdsmarkedsrelevans, er endnu ikke fastlagt af Rådet. De drøftelser, der har fundet sted som led i den fælles udarbejdningsproces med henblik på en mulig europæisk grad, har berørt forholdet til Bologna processen, interne og eksterne kvalitetssikringsaspekter og udviklingen af de foreslåede initiativer med henblik på nationale kompetencer. Der er behov for yderligere drøftelser, navnlig i lyset af bl.a. rapporten om de endelige resultater af Erasmus+-politikeksperimenterne om et mærke for en europæisk grad og en eventuel europæisk retlig status for alliancer af videregående uddannelsesinstitutioner. For helt at kunne afhjælpe misforholdet mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kvalifikationskløfter har Europa ikke desto mindre brug for mange forskellige fælles programmer med dobbelt grad og afgørende mobilitets- og udvekslingsforanstaltninger med fuld meritanerkendelse for alle studerende. Spørgsmålet om finansiering af en mulig europæisk grad – både for videregående uddannelsesinstitutioner og for studerende – er også vigtigt fra et konkurrencesynspunkt og kræver indgående drøftelse. Langsigtet finansiel levedygtighed og lige muligheder for alle videregående uddannelsesinstitutioner er centralt for at sikre en retfærdig og inklusiv socioøkonomisk vækst i Europa.

---

² Kommissionens meddelelse af 27. marts 2024 om en plan for en europæisk grad (COM (2024) 144 final).

Støtte til europæiske videregående uddannelsesinstitutioner for at øge konkurrenceevnen

Draghirapporten understreger, at Europa ganske vist har et solidt uddannelsesgrundlag, men har svært ved at udnytte dette potentiale for økonomisk vækst og konkurrenceevne. Desuden fremhæver rapporten, at selv om Europa udmærker sig med hensyn til det samlede uddannelsesniveau – hvor en betydelig del af befolkningen har en videregående uddannelse – er dette ikke nok til at producere højt kvalificerede færdiguddannede inden for kritiske områder som naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM). De europæiske videregående uddannelsesinstitutioner har potentialet til at udstyre de studerende med avancerede færdigheder og fremme innovation. Draghirapporten anbefaler flere investeringer i forskning og udvikling og skabelse af innovationsøkosystemer, der kobler videregående uddannelsesinstitutioner, nystartede virksomheder og industrien sammen. I disse økosystemer kan videregående uddannelsesinstitutioner fungere som knudepunkter for teknologiske fremskridt og skabe gennembrud inden for AI, grøn energi og bioteknologi. Ved at gøre europæiske videregående uddannelsesinstitutioner til knudepunkter for banebrydende forskning og iværksætteraktiviteter kan EU fremme teknologiske gennembrud, der ikke blot styrker den globale konkurrenceevne, men også skaber arbejdspladser af høj værdi og tiltrækker talenter.

Desuden er EU-initiativer såsom alliancerne mellem Europauniversiteter og programmerne Erasmus+ og Horisont Europa medvirkende til at fremme tværnationalt samarbejde og gøre det muligt for videregående uddannelsesinstitutioner at udveksle bedste praksis, ressourcer og innovative undervisningsmetoder. Tværnationalt samarbejde forbedrer ikke kun uddannelsens kvalitet, men bidrager også til at fremme en mangfoldig og fleksibel arbejdsstyrke, der er afgørende for at fremme innovation og økonomisk vækst i EU. Med dette dynamiske samspil mellem uddannelse, forskning og industri kan de videregående uddannelsesinstitutioner spille en central rolle i udformningen af en konkurrencedygtig og modstandsdygtig EU-økonomi, der er i stand til at imødegå fremtidens udfordringer.

I lyset af de forelagte oplysninger opfordrer formandskabet ministrene til at overveje nedenstående spørgsmål med henblik på at drøfte emnet.

1. Hvordan kan vi fremme fremtidssikrede færdigheder og konkurrenceevne gennem den planlagte europæiske grad?
2. Hvordan kan de europæiske videregående uddannelsesinstitutioner støttes, så de bliver drivkræfter for EU's konkurrenceevne på globalt plan?